

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्
सत्रान्तपरीक्षा - मार्च/एप्रिल - २०२०

कक्षा-शास्त्री-२	प्रश्नपत्रम् - ६	गुणाः - ७०
विषयः - पुराणेतिहासः	सत्रम्- ४ चतुर्थम्	समयः-११:३० तः ०२:३०
दिनाङ्कः - ०१/०४/२०२०	सन्दर्भग्रन्थः - महाभारते शान्तिपर्वणि मोक्षधर्मपर्व	

प्रथमान्विति: (Unit 1)

गुणाः

- प्रश्नः १ निम्नश्लोकेषु द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यां कुरुत।
१ सुखस्यानन्तरं दुःखं दुःखस्यानन्तरं सुखम् ।
सुखदुःखे मनुष्याणां चक्रवत् परिवर्तितः॥
२ एवं पुत्राश्च पौत्राश्च ज्ञातयो बान्धवास्तथा।
तेषां स्नेहो न कर्तव्यः विप्रयोगो ध्रुवो हि तैः॥
३ अमृतं चैव मृत्युश्च द्वयं देहे प्रतिष्ठितम् ।
मृत्युमापद्यते मोहात् सत्येनापद्यतेऽमृतम्॥
- प्रश्नः २ निम्नयो एकस्मिन् विषये निबन्धं लिखत।
१ त्यागस्य महत्त्वम्।
२ मङ्गिकगीता।

१०

१०

द्वितीयान्विति: (Unit 2)

- प्रश्नः ३ निम्नश्लोकेषु द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यां कुरुत।
१ पुण्यापुण्यैस्तथां गन्धैर्धूपैश्च विविधैरपि।
अरोगाः पुष्पिताः सन्ति तस्माज्जिघ्रन्तिपादपाः॥
२ न विशेषोऽस्ति वर्णानां सर्वं ब्राह्ममिदं जगत्।
ब्रह्मणा पूर्वसृष्टं हि कर्मभिर्वर्णतां गतम्॥
३ हुतेन शाम्यते पापं स्वाध्यैयः शान्तिरुत्तमा।
दानेन भोगानित्याहुस्तपसा स्वर्गमाप्नुयात् ॥
- प्रश्नः ४ निम्नविषययो एकस्मिन् विषये निबन्धं लिखत।
१ सदाचारवर्णनम्।
२ संन्यासधर्मवर्णनम्।

१०

१०

तृतीयान्विति: (Unit 3)

- प्रश्न: ५ प्रदत्तश्लोकेषु द्वयोः ससन्दर्भं सप्रसङ्गं व्याख्यां कुरुत। १०
- १ यथा संश्रूयते राजन् कारणं चात्र वक्ष्यते।
मनः समाधिरत्रापि तथेन्द्रियः जयः स्मृतः॥
  - २ यद्येवमफला सिद्धिः श्रद्धा च जपितुं तवा।
गच्छ विप्र मया सार्धं जापकं फलमाप्नुहि॥
  - ३ अक्षरात् खं ततो वायुः ततो ज्योतिस्ततो जलम्।
जलात् प्रसूता जगती जगत्यां जायते जगत्॥
- प्रश्न: ६ निम्नयो एकस्मिन् विषये निबन्धं लिखत। १०
- १ आत्मनः नित्यत्वम्।
  - २ परब्रह्मणः प्राप्तेरुपायः।

चतुर्थान्विति: (Unit 4)

- प्रश्न: ७ निम्नेषु केचन दशप्रश्नाः साधनीयाः। १०
- १ आत्मविषये कयोः संवादः भवति?
  - २ ब्राह्मणेन कस्मै दानं प्रदत्तम्?
  - ३ इक्ष्वाकुराज्ञा ब्राह्मणेभ्यः किं याचितम्?
  - ४ वायुः कस्मात् निर्गतः?
  - ५ भीष्मः कस्मै उपदिशति?
  - ६ स्वाध्याये भोजने कं पाणिमुद्धरेत्?
  - ७ मनीषिणः कं धर्मं श्रेष्ठमाहुः?
  - ८ द्वितीयाश्रमः कः?
  - ९ भग्नशौ अतिथिः किम् दत्त्वा गच्छति?
  - १० मनः कुत्र निगृह्णीयात्?
  - ११ शौचम्, सदाचारः, सानुक्रोशश्च केषां लक्षणम्?
  - १२ त्यागी कः?
  - १३ श्रियं कस्मात् रक्षेत्?
  - १४ ब्राह्मणानां वर्णः कीदृशो रचितः?
  - १५ रसस्य कति भेदाः?

*****